

Circulara episcopului diecezan
Ladislau

III. / 2017

Nr. 987/2017.

GÂNDURI LA SOLEMNITATEA ÎNVIERII DOMNULUI

*„Sărbătorind învierea lui Cristos, te rugăm Doamne,
să ne înnoiești prin puterea Duhului tău Sfânt, ca să înviem la viața cea nouă.”
(Rugăciune de Paște)*

Iubiți Frați și Surori, dragi Credincioși!

Așa cum razele de soare în zorii zilei risipesc întunericul nopții și vestesc o nouă etapă a luminii, începutul unei noi zile în viața noastră, la fel și cuvintele din rugăciunea de Paște formulează un mesaj de speranță a ceea ce ne dorim să experimentăm, dar și să împărtășim cu semenii noștri: bucuria unei vieți noi! Este un mesaj care se bazează pe întâmplări adevărate, în care căutarea, întâlnirea, pornirea și atingerea scopului devin experiențe ce schimbă radical viața acelor, care reușesc să fie receptivi față de planurile lui Dumnezeu.

Mesajul înnoitor al Sfintelor Paști este întrepătruns de dorința transformării și concretizarea acesteia în viața omului. În limbajul cotidian această transformare o numim *schimbare*, care de multe ori înseamnă o motivare nouă spre un țel propus, alteleori însă arată tocmai opusul, manifestându-se ca o piedică pe drumul aspirațiilor noastre de moment. *Schimbarea* este un concept destul de mult vehiculat în timpurile noastre, chiar și în cotidianul nostru. Dorința unei schimbări adevărate și din temelii a ajuns la exprimare și atunci, când nu demult, mase mari de oameni au atras atenția asupra faptului, că modul actual de organizare a vieții sociale nu oferă posibilități egale și juste fiecărui membru al societății. Putem vorbi chiar despre o confruntare, atunci când în abordarea noțiunii de schimbare, s-au întâlnit păreri care au apreciat și interpretat în mod diferit dorința și dreptul fundamental al fiecărui individ și conform cărora, realitățile vieții pot deveni în favoarea individului sau al

comunității numai în urma unei abordări responsabile, din care apoi se asumă decizii la fel de responsabile față de individ și comunitate.

Dar putem să ne gândim și la experiențe pozitive, cu care ne confruntăm atunci, când deciziile luate cu responsabilitate aduc echilibru în viața omului. Dacă refuzăm posibilitatea asumării responsabilității proprii, ne expunem deseori unor situații greu de rezolvat ulterior din punct de vedere al relațiilor și al echilibrului întregii comunități. Este greșită deci mentalitatea conform căreia, schimbarea se realizează independent de acțiunile mele! Dimpotrivă, eu trebuie să fiu inițiatorul și promotorul schimbării, al transformării! Doar atunci se va realiza adevărata schimbare și înnoire în viața mea, în familia mea, în mediul meu de viață, când încep schimbarea și transformarea cu mine însumi.

În sensul celor aici enunțate, înnoirea pascală oferă omului de astăzi o oportunitate care poate să surprindă și la baza căreia nu se află omul și calitățile sale, ci în mod evident providența și călăuzirea în iubire a lui Dumnezeu. De aceea, este important ca cei ce sărbătoresc Sfintele Paști, să o facă cu inima deschisă, astfel încât sărbătoarea lor să fie o expresie a dorinței de înnoire și transformare.

Adevărata schimbare și înnoire este de fapt un parcurs pe drumul vieții noastre: primul pas este descoperirea, fiind urmat apoi de un angajament sub forma unei decizii. În evanghelia din Duminica Paștelui regăsim două momente, care pun în lumină acest parcurs al înnoirii.

„În prima zi a săptămânii, dis-de-dimineată, pe când mai era încă întuneric, Maria Magdalena a venit la mormânt și a văzut că piatra fusese luată de la mormânt. (In 20, 1) Observăm la Maria Magdalena comportamentul obișnuit și adecvat la situația dată. După seara patimilor totul părea pierdut. A mai rămas un singur loc, unde se putea duce: mormântul lui Isus, unde să-și plângă necazul cu lacrimi amare ale dezamăgirii. Este un mod foarte uman de raportare la astfel de situații. Și este normal să fie așa, atunci când nu încercăm să negăm situația, nu ne revoltăm, nu devenim agresivi. Chiar și în aceste confruntări dureroase, acceptând situația, ne plângem lacrimile amare, căci acestea „spală durerea și curăță ochii!”

Drumul Mariei Magdalena către mormânt demonstrează faptul că ea recunoaște situația și își asumă o poziție corectă față de aceasta. Altfel nu ar fi putut ajunge la experimentarea unei noi situații. Adesea renunțăm ușor la luptă, ne pierdem curajul, considerând chiar inutilă căutarea drumului către Dumnezeu în mijlocul evenimentelor din viața noastră. Însă drumurile noastre către și printre morminte nu sunt inutile, deoarece doar când ni le asumăm în mod conștient, atunci putem să întâlnim adevăratul sens și adevărata bucurie a vieții. De aceea, trebuie să fim statornici mai ales atunci, când simțim că mai degrabă ne-am prăbuși. Trebuie să

continuăm căutarea și atunci, când pare inutil. În ciuda mormintelor care ne înconjoară, trebuie să ne rezervăm posibilitatea întâlnirii cu Dumnezeu

„A văzut că piatra fusese luată de la mormânt. Atunci, a alergat și a venit la Simon Petru și la celălalt discipol, pe care îl iubea Isus, și le-a spus: L-au luat pe Domnul din mormânt și nu știm unde l-au pus. (In 20, 1-2) Este oare teamă, sau frică ceea ce vedem la Maria Magdalena în acest moment?! La prima vedere poate că da, în realitate însă nu. Maria Magdalena vorbește despre Domnul ca despre o persoană vie. Deși nu a ajuns încă la deplina descoperire a adevărului, nu vorbește despre Isus ca și despre un mort, experiența neașteptată însă deschide în viața ei posibilitatea adevăratei schimbări. Maria Magdalena reprezintă tipul de om, care deși nu poate încă vedea în întregime acțiunea lui Dumnezeu, are deja experiența cu Isus, care a deschis drumul spre Dumnezeu cel viu și adevărat. Aici începe transformarea, marea schimbare în viața ei. Iar Maria Magdalena a pornit ca să ducă vestea cea bună lui Petru și Ioan, devenind deja propovăduitor al evenimentului extraordinar.

Experimentarea miracolului pascal înseamnă un punct de răscruce și în viața noastră de credință. Este de ajuns să-i oferim lui Dumnezeu posibilitatea să ne atingă cu harul său. Numai din puterea acestei atingeri poate porni și în noi înnoirea. Trebuie să ajungem la reevaluarea poziției noastre, la recunoașterea trăsăturilor divine în noi înșine, pentru a nu impune limite inițiativelor lui Dumnezeu. În mesajul pascal asta înseamnă victoria vieții asupra morții: prin viața Sa a învins moartea noastră, iar prin moartea Sa noi toți am ajuns la viața cea nouă. Este un mister care aparține voinței lui Dumnezeu, care în realitate trebuie să ne determine să spunem DA vieții și NU morții în noi și în jurul nostru.

Dragi credincioși! Schimbarea care își are rădăcinile în mesajul pascal, în acest an putem să-l medităm și într-un exemplu apropiat nouă și actual pentru toți. Cu ocazia aniversării a 825 de ani de la canonizarea sfântului rege Ladislau, ctitorul nostru ne este prezentat nu numai prin curajul său deosebit în consolidarea și apărarea credinței, ci și ca un om aflat în permanentă căutare a lui Dumnezeu. Prin luptele purtate a dorit să ofere poporului său temelii stabile în dreapta credință, persistență și dezvoltare. De aceea este adesea reprezentat cu armură strălucitoare, pentru a oferi un exemplu urmașilor săi în lupta cotidiană față de provocările acestei lumi. Adevărata putere se află însă dincolo de armură: credința și iubirea pe care sfântul rege a nutrit-o față de Dumnezeu și poporul său. Adevărata sa biruință constă în faptul, că reușește să deschidă izvoare de viață și mântuire din stâncile multor suflete împietrite. Pentru noi este o mare responsabilitate să putem fi moștenitorii acestor izvoare ale vieții. Este datoria noastră pe calea ce duce spre înnoire: să ne asumăm aceste izvoare, pentru ca acestea să ne anime viața și în viitor.

Doresc tuturor fraților mei creștini, ca dorința înnoirii să trezească în noi multe gânduri bune, și să ne conducă la acele decizii, în urma cărora se va înnoi viața noastră personală, dar și lumea din jurul nostru. Bucuria Sfințelor Paști să ne lumineze zilele și pacea lui Cristos cel înviat să ne îmbogățească viața!

Oradea, Sărbătoarea Învierii Domnului 2017.

† Ladislaum.p.
episcop diecezan

(se poate citi în întregime sau în parte în cadrul sfințelor liturghii din perioada pascalăi)

* * *

Nr. 988/2017.

PROGRAMUL DE FORMARE PERMANENTĂ A PREOȚILOR

În circulara V/2015 (1252) am scris despre posibilitățile de formare permanentă pentru preoți. În virtutea celor prezentate atunci, îi rog în continuare pe Confrății mei Preoți, să binevoiască a-și îndeplini aceste îndatoriri. În cele ce urmează voi prezenta comunicatul Institutului Teologic de la Alba Iulia, cu privire la posibilitățile de formare oferite în acest an.

Programul didactic al formării permanente a preoților în 2017

Informații practice:

Perioada: 4-7 septembrie 2017.

Locul: Seminarul Teologic din Alba Iulia (SIS).

Sosire: 3 septembrie până la ora 20.00 (cină la ora 20.00 pentru cei care doresc, trebuie anunțat la înscriere!).

Plecure: 7 septembrie.

Responsabilul programului: pr. András István, prefect.

Înregistrarea se face până în data de 2 septembrie la ora 20.00, prin telefon sau e-mail (înregistrarea este importantă pentru organizarea cazării și a mesei).

Telefon: 0745 770134 - secretariat; 0752 245060 – pr. András István prefect, e-mail: prefektus@seminarium.ro

Disciplinele abordate în acest an: **teologie dogmatică, teologie morală și drept canonic**. Mai jos prezentăm o scurtă bibliografie, pentru a oferi participanților posibilitatea de a se pregăti din timp.

TEOLOGIE DOGMATICĂ:

„CREDO IN UNAM ECCLESIAM” –considerații catolice și ecumenice despre unitatea Bisericii

Teme ce urmează a fi prelucrate:

Lumen gentium

Communio-eceziologie: Biserica este comunitatea poporului lui Dumnezeu

Natura sacramentală a comuniunii Bisericii

„Communio hierarchica” în construcția Bisericii

Poporul lui Dumnezeu - „communio fidelium”

Unitatea și comuniunea familiei (Familiaris consortio)

Interpretarea catolică și ecumenică a unității Bisericii

Bibliografie în limba maghiară:

Szabó Ferenc (szerk. és ford.), *Henride Lubac az Egyházzól*, Róma, 1972.

Tomka Ferenc, *Intézmény és karizma az egyházban*, Budapest: OLI, 1991.

Kránitz Mihály (szerk.), *A II. vatikáni zsinat dokumentumai negyven év távlatából 1962-2002, A zsinati dokumentumok áttekintése*, Budapest: Szent István Társulat, 2002.

Dulles, Avery, *Az egyház modelljei*(Ford. Kató Eszter és Bretz Annamária), Budapest: Vigilia, 2003.

Székely Dénes, *Isten népe*, Kolozsvár: Kolozsvári Egyetemi Kiadó, 2012.

Puskás Attila, *Communio – ekkleziológia, A II. Vatikánum egyházzól szóló tanításának recepciója a zsinat utáni teológiában* in *Vigilia* 2002/11, Budapest, 814–825.

Puskás Attila, *A katolikus kommúnió-ekkleziológia magna chartája: A Communio notio levél*, in *Teológia* XLI, 2007/ 3-4, Budapest, 175–188.

Puskás Attila, *A Lumen gentium egyházztanának recepciója* in *Vigilia* 2012/9, Budapest, 650–659.

Bara Zoltán-József, *Az egyház egysége: katolikus és ökumenikus megfontolások*, in *Sapientiana* 9, 2016/2, Budapest, 37–50

TEOLOGIE MORALĂ:

Probleme bio-tehnologic

Congregația pentru doctrina credinței, declarația *Dignitatis Personae* (traducere parțială în limba maghiară:

<http://kattanok.weebly.com/hittani-kongregaacutecioacute-dignitas-personae.html>

Ramon Lucas Lucas, *A bioetikáról mindenkinek*, Új Ember, Budapest, 2007

Probleme de protecție a mediului

papa Francisc, enciclica *Laudato si*

Sacramentul reconcilierii – parte teoretică și cazuistică

Se pot trimite cazuri dificile, cu care preoții s-au confruntat în practică, și din care și ceilalți participanți pot învăța.

DREPT CANONIC:

1. *Procedura de anulare a căsătoriilor bisericești*, motu proprio *MITIS IUDEX DOMINUS IESUS*.

2. *AMORIS LAETITIA* – Redactarea unei *scurte lucrări* (aprox. 10 pagini) urmând cele de mai jos:

- a. Ce spune documentul despre unitatea și inseparabilitatea căsătoriei.
- b. Ce spune documentul despre ajutorul oferit credincioșilor, ca să realizeze și mai bine în propria viață învățătura Bisericii?
- c. Ce spune documentul despre ajutorul oferit credincioșilor, pentru ca aceștia să participe tot mai bine la viața Bisericii?
- d. Ce spune documentul despre sacramentele reconcilierii și al comuniunii?
- e. Ce spune documentul despre formarea asistenților familiali?
- f. Ce spune documentul despre centrele de formare diecezane?
- g. Ce spune documentul despre pastorală familiilor la nivel parohial?
- h. Ce spune documentul despre pregătirea logodnicilor pentru căsătorie?
- i. Ce spune documentul despre însoțire și integrare?
- j. Ce spune documentul despre misiunea familiei creștine?

3. *Schimbări* în az CIC din 1983.

4. *Probleme de dreptul căsătoriei și de drept penal.*

Bibliografie:

ERDŐ Péter: *Egyházjog*, Bp. 2005.

KUMINETZ Géza: *Katolikus Házasságjog*, Bp. 2002.

FERENC pápa: *Amoris Laetitia*, A családban megélt szeretetről kezdetű apostoli buzdítása, Bp. 2016

FERENC pápa: *MITIS IUDEX DOMINUS IESUS* motu proprio Erdő Péter bíboros fordításában, <http://www.magyarokurir.hu/ferenc-papa/ferenc-papa-mitis-iudex-kezdetu-motu-proprioja>

* * *

Nr. 989/2017.

COLECTA DIN VINEREA MARE

Conform datelor publicate în pag. 6 din Directoriul diecezan, următoarea colectă diecezană va avea loc în Vinerea Mare, **14 aprilie 2017**, în favoarea Țării Sfinte. Îi rog cu respect pe Confrății Preoți, să organizeze în mod conștiincios aceste colecte și să anunțe din timp credincioșii despre destinația sumelor colectate, și anume ajutorarea creștinilor și a instituțiilor creștine din Țara Sfântă. Sumele colectate vor fi depuse în primele două săptămâni de după Sfintele Paști la caseria Episcopiei. Vă mulțumim pentru susținere!

Nr. 990 /2017.

**ANUL JUBILIAR SFÂNTUL LADISLAU –
INFORMAȚII IMPORTANTE DESPRE PELERINAJUL DIECEZAN**

În circularele precedente am amintit de mai multe ori importanța Anului Jubiliar Sfântul Ladislau 2017, subliniind în mod special pelerinajul diecezan din 14 mai. Doresc să aduc la cunoștința Confraților Preoți următoarele:

1. Datorită Anului Jubiliar Sfântul Ladislau, în acest an la pelerinajul diecezan preconizăm participarea multor credincioși de peste hotare sau din afara diecezei noastre. Tocmai de aceea apelez la credincioșii noștri, să participe cu și mai mare evlavie și să dea dovadă de un interes sporit față de programul pelerinajului. Reușita pelerinajului depinde în mare măsură de atitudinea preoților și organizatorilor! **Să anunțăm pelerinajul**, să organizăm grupurile și să-i încurajăm pe credincioși să participe la acest eveniment extraordinar din viața diecezei noastre!
2. Având în vedere numărul mare de pelerini, la organizare pelerinajului să luăm în calcul faptul, că probabil **nu toți credincioșii vor avea loc în Catedrală**. Sfânta liturghie va putea fi urmărită pe ecrane amplasate în parcul din fața Catedralei!
3. Caracterul extraordinar al evenimentului impune urmarea unui anumit protocol față de invitații noștri oficiali. Vom asigura locuri rezervate în mod exclusiv doar pentru aceștia! Și prin acest gest ne exprimăm ospitalitatea față de acei oaspeți distinși, care ne onorează cu prezența la această sărbătoare deosebită.
4. Mulțumită aportului celor competenți în domeniu, și cu sprijinul Excelenței Sale Dr. Veres András, episcop diecezan de Győr, va fi adusă din nou la Oradea **relicva Sfântului Ladislau**, aflată la Győr din secolul XVI. Este vorba de un moment istoric, pentru care trebuie să-i mulțumim lui Dumnezeu!
5. Procesiunea tradițională cu relicvarul Sfântului Ladislau **va urma în acest an un traseu mai lung**. Dorim ca și prin aceasta să scriem istorie în dieceza de Oradea. Conform planurilor, procesiunea în care se va purta relicva din Oradea împreună cu cea din Győr, va porni de la Catedrala episcopală și va ajunge la Biserica din Cetatea Oradea, unde partea liturgică a celebrării se va încheia cu un Te Deum. Procesiunea implică mersul pe jos pentru aproximativ 45 – 50 minute! **Să-i pregătim pe credincioși și în acest sens!**
6. După încheierea programului liturgic, în Cetatea Oradea vor avea loc și alte **programe culturale** (muzică de fanfară în aer liber, vizite ghidate ale Cetății, vizitarea organizată a ruinelor vechii catedrale).
7. În ceea ce privește **transportul grupurilor de pelerini**, autobuzele pot să se oprească pe străzile adiacente Șirului Canonicilor pentru debarcarea călătorilor, de unde își vor continua drumul către zona porții de vest a Cetății Oradea, în Velența. La terminarea programului, pelerinii se vor îmbarca aici în autobuzele care îi vor duce spre casă.

8. Pe parcursul pelerinajului, vom asigura pelerinilor apă potabilă, iar în Cetate vor fi amplasate standuri cu mâncare, ce poate fi achiziționată de pelerini.
9. După terminarea celebrării liturgice, invitații și preoții vor participa la o agapă. Locul acesteia urmează să fie comunicat la timpul potrivit!

* * *

Nr. 991/2017.

RUGĂCIUNE CĂTRE SFÂNTUL LADISLAU

În cadrul întrunirii Senatului Preoțesc din 8 martie a.c. am înaintat propunerea respectiv cererea preoților decanatului de Marghia și Săcuieni, conform căreia ziua de luni să fie dedicată Sfântului Rege Ladislau. După ce am ascultat toate părerile, și în urma susținerii acestei propuneri din partea membrilor Senatului Preoțesc, dispun ca în fiecare zi de luni, înainte sau după sfânta liturghie, respectând prevederile liturgice, să fie recitate rugăciuni în cinstea sfântului rege Ladislau: litaniiile și imnurile din cartea de cântece Sfântul Ladislau, cântece în cinstea sfântului Ladislau, etc. Să spunem de asemenea și următoarea rugăciune:

„Doamne, te rugăm ca prin meritele și mijlocirea servului tău iubit, sfântul rege Ladislau, să binevoiești a dărui paceși unitate poporului tău, ca să te slujim cu o inimă și un suflet în credință! Prin Cristos, Domnul nostru. Amin.

Nr. 992/2017.

NOU DIRECTOR ÎN FRUNTEA LICEULUI TEOLOGIC SFÂNTUL LADISLAU DIN ORADEA

Începând cu data de 23 februarie a.c., am numit în calitate de director al Liceului Teologic Sfântul Ladislau din Oradea pe Doamna Konrád Katalin, profesor de religie. Să ne rugăm pentru noua conducere, pentru corpul didactic și pentru elevii instituției noastre de învățământ!

Oradea, 31 martie 2017.

† Ladislau m.p.
episcop diecezan